

ځانګړې صحت مند اوسني

د ښه متوازن رژیم اهمیت په پام کې ونیسئ، د فولیک اسید اخیستلو اړتیا، دوامداره نرسنگ، ستاسو د کورنۍ معافیت، او د زیان رسوونکو موادو روغتیا خطرونه. **دلته ځینې لارښوونې او چلونه دي چې تاسو صحتمند او فعال وساتئ!**

فولیک اسید

ټول هغه کسان چې امیندواره شي باید هره ورځ د 400 مایکرو ګرامه فولیک اسید سره ملټي ویتامین واخلي. فولیک اسید کولی شي ستاسو د ماشوم په دماغ او نخاع کې د زیږون نیمګړتیاوو مخنیوي کې مرسته وکړي. په هر صورت، محافظت باید د امیندوارۍ دمخه پیل شي. د ملټي ویتامینونو سره، هغه خواړه غوره کړئ چې په فولیک اسید کې لوړ وي:

- بدایه ږوډی، غله او پاستا
- مالټي او د مالټو جوس
- لوبیا، نخود او دال
- تور شنه پانی لرونکي سبزیجات

ښه خواړه

ښه خواړه د صحي ژوند کولو لپاره د خواړو انتخابونو په اړه دي!

- د میوو او سبزیجاتو په ګډون مختلف خواړه وخورئ، ترڅو تاسو ته هغه غذایی مواد درکړي چې تاسو د سالم پاتې کېدو لپاره ورته اړتیا لرئ.
- ټول غلي داني غوره کړئ لکه د اوږو، نسواري وریجې، د غنمو ږوډی او پاستا.
- د غوښې او چرګانو لپاره پټلی انتخابونه غوره کړئ. د پروټین نوري سرچینې وخورئ لکه سمندري غذا، جنګوزي او داني، دال، وچ لوبیا او نخود، او سویا محصولات.
- د نورو صحي خورو لارښوونو لپاره، لار شي choosemyplate.gov.

فزیکي واټن

ایا تاسو پوهیږئ چې فزیکي فعالیت تاسو ته ډیره انرژي درکوي؟ دا ستاسو مزاج هم لوړوي، تاسو سره د آرامۍ احساس کولو کې مرسته کوي، او تاسو سره ښه خوب کولو کې مرسته کوي! په تدریجي ډول هره ورځ 30 دقیقې یا ډیر د معتدل شدت فعالیت وکړئ. د اعتدال فعالیتونو لپاره ځینې نظریات:

- ګرندی تګ وکړئ یا پیدل سفر وکړئ
- لامبو وهل یا د اوبو ایروبیک وکړئ
- په سایکل سپاره شي
- دانس
- د تلیفون په وخت کې خپل ځای باندې قدم ووهي
- په چمن کې کار وکړي

ستاسو لپاره د غوره فزیکي فعالیت په اړه د خپل روغتیا پاملرنې چمتو کونکي سره خبرې وکړئ.

هوبنپار اوسئ —

واکسین وکړئ!

د معاینې لپاره د خپل روغتیا پاملرنې چمتو کونکي سره اړیکه ونیسئ.

خپله کورنۍ پلان کړئ

که تاسو پلان لرئ چې نور ماشومان ولرئ، لږترلږه 18 میاشتې د امیندواری ترمخ انتظار وکړئ. ستاسو بدن وخت ته اړتیا لري ترڅو روغ او صحي وزن ترلاسه کړي.

د خپل روغتیا پاملرنې چمتو کونکي یا نرس سره د زیږون کنټرول میتودونو په اړه خبرې وکړئ چې ستاسو لپاره به غوره کار وکړي.

خپل ځان او کورنۍ مو له مضرو موادو څخه وژغورئ

تمباکو، الکول او غیرقانوني مخدره توکي ستاسو د کورنۍ روغتیا ته زیان رسوي. د خپلو ماشومانو لپاره د دوی په کارولو سره ښه مثال وټاکئ. د لارښوونې سره سم درمل وکاروئ. هغه انتخابونه چې تاسو یې نن ترسره کوئ کولی شي ستاسو د کورنۍ روغتیا اوس او راتلونکي کې اغیزه وکړي.

که څوک په کور کې سگرت څکوي نو د دوهم لاس سگرت یا الکترونیکي ایروسول ماشومانو او ماشومانو ته ډیر زیان رسوي. د تنباکو د لوګي سره مخ کېدل د SIDS او اسما، برونکایټس، د غوړ انتاناتو او سرطان خطر زیاتوي.

له هر ډول لوګي څخه ځان وساتئ. ستاسو د ماشوم لپاره د افشا کولو خوندي کچه شتون نلري. د لوګي ټول ډولونه، د بخارونو په ګډون، زیانمنونکي دي. د سالم ماشوم او ستاسو لپاره صحتمند ماشوم لپاره، د تمباکو، بریښنايي سگرتو، چرس او تنباکو څخه لرې پاتې کېدل غوره کړئ. د خپل کور لپاره د "سگرت نه څکولو" قانون ترتیب کړئ. اجازه مه ورکوئ چې خلک ستاسو د ماشوم شاوخوا سگرت څکوي. د پرېښودو د مرستې لپاره، 1-800-QUITNOW ته زنگ ووهئ یا quitline.com لیدنه وکړئ

احساساتي روغتیا

د ماشوم زیږون وروسته د احساساتو مخلوط احساس کول معمول دي. تاسو ممکن د خورلو یا ویده کېدو ستونزه ولرئ او تاسو ممکن د خپل ماشوم پاملرنې کې ستونزې ولرئ. د دې احساساتو سره د مرستې لپاره، ښه وخورئ، ډیری وختونه آرام کړئ، او پدې وخت کې د خپلې کورنۍ او ملګرو څخه مرسته وغواړئ.

که تاسو د خپګان، اضطراب احساس کوئ، یا داسې چې تاسو شیان نه شئ اداره کولی، تاسو ممکن د پوستپارټم خپګان (PPD) ولرئ. PPD ډیر عام دی او پدې معنی ندي چې تاسو ښه پالونکي نه یاست.

که تاسو د دوو اونیو څخه زیات د خپګان یا اضطراب احساس کوئ یا ویره لرئ چې تاسو ممکن خپل ځان یا ستاسو ماشوم ته زیان ورسوئ، د خپل روغتیا پاملرنې چمتو کونکي، د Women, Infants, and Children (WIC)، ښځې تي ماشومان او ماشومان (کارمندانو، یا دې خلکو څخه د خپلو احساساتو په اړه خبرې وکړئ په چا چې باور کړئ. دا اړینه ده چې مرسته ترلاسه کړئ. ستاسو او ستاسو د ماشوم ترمنځ سالم احساسات ستاسو د ماشوم د ودې لپاره مهم دي.

تاسو کولی شئ په 1-888-404-7763 کې د Perinatal Support Washington (زیږون ملاتړ وانشنګن) ته زنگ ووهئ یا لیدنه وکړئ perinatalsupport.org.

د نرسنګ په اړه فکر وکړئ

د روغتیا پاملرنې وړاندیز کونکي لږترلږه د یو کال لپاره نرسنګ وړاندیز کوي، او که تاسو یا ستاسو ماشوم وغواړئ، خپل ماشوم ته د شیدو ورکول د روغتیا ګټې ډیروي.

- ستاسو شیدې د ودې او پراختیا لپاره مناسب غذایی مواد لري.
- ستاسو شیدې ستاسو د ودې ماشوم سره مرسته کوي.
- ستاسو شیدې ستاسو ماشوم سره د انفیکشن سره مبارزه کې مرسته کوي او ډیر لږ ناروغه کیږي. ستاسو د شیدو چمتو کول ستاسو د روغتیا ساتنه کې هم مرسته کوي!
- خپل ماشوم ته د شیدو ورکول اړیکې ته وده ورکوي.

DOH 961-1268 May 2022 Pashto د دې سند په بل فارمت کې غوښتنې لپاره دې شمیرې ته زنگ ووهئ 1-800-841-1410.

کنو یا هغه مشنریانو چې په اورېدو کې ستونزه لرئ، مهرباني وکړئ زنگ ووهئ 711 (Washington Relay) یا WIC@doh.wa.gov ته ایمیل واستوئ. WIC دا اداره د مساوي فرصت چمتو کونکې ده. Washington WIC تبعیض نه کوي. د مینیسوتا WIC او آیووا WIC لخوا چمتو شوي موادو څخه اجازې سره تطبیق شوی.

